

Infoblad

HUIDKANKER

Algemeen

DE HUID

Onze huid heeft verschillende taken:

- De huid beschermt ons lichaam, bijvoorbeeld tegen infecties en ultraviolette straling (UV). Het vormt een barrière tussen onze binnenkant en de buitenwereld.
- Via de huid kunnen we signalen uit de omgeving waarnemen: pijn-, tast- en warmteprikkels worden via de huidzenuwen naar onze hersenen gevoerd. Daar worden deze prikkels omgezet in gevoel.
- Tenslotte is de huid van groot belang voor het regelen van de lichaamstemperatuur. De zweetklieren in de huid leveren hieraan een belangrijke bijdrage.

De huid van ons lichaam bestaat uit drie lagen:

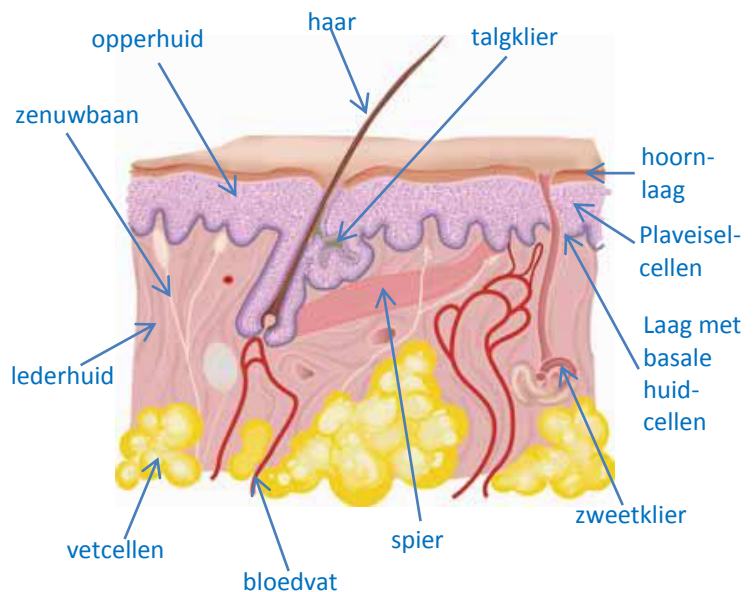
- De bovenste laag: de **opperhuid**. Deze bestaat uit verhoorde cellen: de keratinocyten. Verder bevinden zich in de opperhuid onder meer pigmentcellen: de melanocyten.
- De middelste laag: de **lederhuid**. Deze bestaat uit bindweefsel, ook wel steunweefsel genoemd. Daarin bevinden zich onder meer: zweetklieren, haarwortels met talgklieren, bloed- en lymfevaten, zintuigcellen en zenuwuiteinden.
- De onderste laag: het **onderhuids bindweefsel**. Dit dient hoofdzakelijk als steunweefsel en bestaat voornamelijk uit vetcellen.

In de opperhuid ontstaan door celdeling nieuwe huidcellen. In de loop van een maand schuiven die nieuwe huidcellen vanuit de laag met **basale huidcellen** naar boven. In die tijd veranderen de cellen van vorm.

In het begin zijn de basale huidcellen klein, rond of ovaal, daarna worden zij groter, hoekiger en tot slot ook platter. Dan spreekt men van **plaveiselcellen**. Uiteindelijk verhoornen de plaveiselcellen en sterven zij af. Dit dode, verhoorde materiaal (hoornlaag) wordt afgestoten in de vorm van heel kleine huidschilfertjes. De aanmaak van nieuwe cellen en de afstoting van dood materiaal houden elkaar in evenwicht.

Pigmentcellen (melanocyten) vormen onder invloed van UV-straling het bruine huidpigment. Bij een huid die bruint, wordt dit pigment doorgegeven aan de andere cellen in de opperhuid.

Onze haren en nagels groeien vanuit uitstulpingen van de opperhuid die diep in de lederhuid liggen.

Doorsnede van de huid

FUNCTIE VAN DE HUID

We staan er misschien niet zo vaak bij stil, maar onze huid is een belangrijk orgaan. De huid beschermt ons (bijvoorbeeld tegen infecties en UV-straling), regelt onze lichaamstemperatuur en we voelen via onze huid. Evenals de rest van ons lichaam is de huid opgebouwd uit cellen.

Moedervlekken- Een moedervlek is een ophoping van bruine kleurstof (pigment) in de huid. Iedereen heeft wel een paar moedervlekken. Meestal geven ze geen problemen, ook niet als ze op latere leeftijd ontstaan.

Sproeten- Een baby kan al moedervlekken hebben, maar nog geen sproeten. Of iemand later veel of weinig sproeten krijgt, is erfelijk bepaald en hangt vaak samen met het huidtype.

Hoe ontstaat dat bruine kleurtje?-

Elke huid bevat pigmentcellen. Deze cellen maken pigment, een bruine kleurstof die de huid tegen UV-straling beschermt. UV-straling stimuleert de aanmaak van pigment. Als de huid gebruind is, dringen er iets minder UV-stralen in de huid door, maar deze bescherming is verre van volledig. Niet iedereen kan (even) bruin worden: het aantal pigmentcellen in de huid en het vermogen van pigmentcellen om pigment te maken, is erfelijk bepaald.

Huidverdikking- De buitenste laag van de huid (opperhuid) kan zich verdikken als deze geleidelijk kan wennen aan UVB-straling. Deze huidverdikking is niet te voelen en niet te zien zoals pigment, maar geeft een betere bescherming dan een bruine huid. Verdikking van de opperhuid beschermt de dieperliggende huidlagen waar nieuwe huidcellen worden gemaakt die erg kwetsbaar zijn. Als de huid meer 'gewend' is aan UV-straling, verbrandt de huid minder snel. Het verdikken duurt enige dagen tot enkele weken, afhankelijk van het huidtype. De gevoelige huid van mensen met huidtype 1 wordt nauwelijks bruin, maar kan wel 'wennen' aan zonlicht dankzij de verdikking.

Huidverdikking verdwijnt als de huid niet meer regelmatig aan UV-straling wordt blootgesteld.

Huidpeeling- Met een huidpeeling of het scrubben van de huid worden de dode huidcellen van de opperhuid verwijderd. Daardoor voelt de huid gladder aan. Deze schoonheidsbehandeling vermindert echter de huidverdikking en daarmee de natuurlijke bescherming van de huid tegen UV-straling. Wees na een peeling van de huid dus extra voorzichtig in de zon.

Huidveroudering- Onze huid verandert naarmate we ouder worden: er verschijnen meer rimpels, de huid wordt minder elastisch en vaak ontstaan er pigmentvlekken. Bij overmatige blootstelling aan UV-straling treedt dit verouderingsproces sneller op en in sterkere mate. Dat is bijvoorbeeld te zien aan de 'gelooide' huid van mensen die veel buiten zijn.

• • •
De huid is een
belangrijk orgaan.
Het beschermt
ons tegen
infecties, regelt
ons lichaams-
temperatuur, en
we voelen
daarvoor.

• • •

HUIDKANKER

Huidkanker ontstaat vrijwel altijd in de opperhuid. De twee vormen van huidkanker die ontstaan uit de cellen van de opperhuid zelf, het **basaalcelcarcinoom** en het **plaveiselcelcarcinoom**, komen het meeste voor. Samen vormen zij ongeveer 90% van de huidtumoren. Basaalcelcarcinoom komt veruit het meeste voor.

Het **melanoom** ontstaat uit de pigmentcellen in de opperhuid. Het komt bij circa 10% van de patiënten met huidkanker voor.

Er bestaan nog enkele andere vormen van huidkanker. Deze komen echter zo zelden voor dat ze hier niet verder worden besproken.

Naast de hier genoemde vormen van huidkanker zijn er huidafwijkingen die geen kanker zijn, maar dat wel kunnen worden. Men

noemt dit **pre maligne afwijkingen** of voorstadia van kanker.

Huidtumoren kunnen tegelijkertijd op meerdere plekken op de huid ontstaan. Hierdoor moeten veel patiënten meer dan een keer behandeld worden.

Daarnaast is er een aantal zeldzame vormen van huidkanker die in dit infoblad niet worden besproken.

BASAALCELKANKER

- Wordt naar schatting per jaar in Nederland bij bijna 33.000 mensen vastgesteld.
- Komt vooral voor in het gezicht.
- Komt het meest voor bij mensen tussen de 60 en 75 jaar oud. Maar ook jongere mensen kunnen het krijgen.
- Is de minst kwaadaardige vorm van huidkanker. Het zaait zelden uit.

PLAVEISELCELKANKER

- Wordt per jaar bij ruim 9.000 mensen in Nederland vastgesteld.
- Komt vooral voor op plaatsen die veel blootstaan aan zonlicht, zoals het gezicht en de bovenkant van de handen.
- Komt vooral voor bij mensen van 60 jaar en ouder.
- Is kwaadaardiger dan basaalcelkanker en kan uitzaaien als er niet tijdig wordt ingegrepen.

MELANOOM

Melanoom is een vorm van huidkanker die ontstaat in de pigmentcellen. Deze pigmentcellen heten ook wel melanocyten. Ze bevinden zich in de opperhuid. Ongeveer 5 % van alle huidkankerpatiënten heeft een melanoom. Andere vormen van huidkanker zijn basaalcelcarcinoom, plaveiselcelcarcinoom, en merkelcelcarcinoom.

Melanoom betekent letterlijk: zwart gezwel. Vaak zat er op die plek al een moedervlek. Maar soms ontstaat een melanoom in een volstrekt 'gave' huid. Een melanoom kan doorgroeien in de diepere lagen van de huid.

Melanomen kunnen overal op de huid zitten, maar hebben wel voorkeur voor bepaalde plekken. Bij vrouwen komen melanomen vaker voor op de benen. Bij mannen vooral op de rug. Maar ze komen ook voor op armen, in het hoofdhalsg gebied en op delen die nooit in de zon komen zoals voetzolen, handpalmen en slijmvlies.

Soms ontstaat een melanoom in een lymfeklier of in een orgaan zonder dat er sprake is van een zichtbaar melanoom van de huid. Een melanoom kan ook voorkomen in het slijmvlies van de ogen en binnenin het oog.

- Melanoom wordt per jaar bij ruim 5.000 mensen in Nederland vastgesteld. Het was vroeger betrekkelijk zeldzaam, maar komt de laatste jaren steeds meer voor.
- Het kan op alle leeftijden voorkomen, maar vooral bij mensen tussen de 30 en 60 jaar.
- Het is de meest kwaadaardige vorm van de drie genoemde vormen van huidkanker. Soms treden al vroeg uitzaaiingen op.

PWF

| Scharlooweg 52 |

| T: 461 1998 • 461 0108 |

| E: info@spwfcuracao.org |